

גליון 687
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

יש עושר שמור לבעליו לרעתו קרח אבד בענין רע ועשרו עמו, עשרו של קורח היה נפלא וגדול מאוד, שהיה גובר של המלכות במצרים, וכל כך רבו אוצרותיו, שהיו מפתחות של בתי גזיו משאוי של שלוש מאות פרדות לבנות, ומנין היה לו כל עושר הוזה? מן הממון שקבץ יוסף במצרים, שמילא יוסף שלושה מגדלים, וכל מגדל עמוק מאה אמה, ורחב מאה אמה, ומסרם לפרעה, לפי שהיה נאמן ולא נגע במה שאינו שלו, ולא הוריש ממון זה לבניו, וכיון שנתגלה לקרח אחד מן המגדלים הללו, נתגאה בעשרו וחלק על משה, ועליו נאמר, "אל יתהלל עשיר בעושרו" מה גרם לו עושרו, גרם לו לחלוק על משה, ואבד הוא ועושרו מן העולם.

(סנהדרין ק"א)

פרשת השבוע

במלים, הנני מבקש מכם שלא תשכחו ולא תסיחו דעת מזאת.

לא חמור אחד מהם נשאתי (ט"ז) – (ט"ו)

מסופר על הרה"ק בעל ה"חזון איש" (זיע"א), שנקרא מביתו לעיירה סמוכה, כדי לפסוק בשאלת כשרותה של בהמה לאחר שחיטה. הלך לשם הרב ברגל שעה ארוכה, בדק שם את הבהמה ופסק כפי שפסק. כשעמד לשוב לביתו, מיהר הקצב והזמין על חשבונו עגלון וכרכרה להסיעו הביתה, אבל הרב סירב בכל תוקף להיענות לקצב, וכה אמר לו, בפרשת קרח אומר משה רבינו, "לא חמור אחד מהם נשאתי", בדומה לכך קורא שמואל הנביא (שמואל א' י"ב-ג') "את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי" וכלום יעלה על הדעת שנביאי קודש אלה של ישראל, התפארו בכך שלא התפרצו לאורוותו של אדם מישראל, לקחת את חמורו ממנו, אין זאת אלא, אפילו הזמינו אותם לעיין בשאלה, כדי לפסוק הלכה, והעמידו לרשותם חמור לרכיבה, בכל זאת לא לקחו.

רב לכם בני לוי (ט"ו - ז')

מסופר: פעם אחת בסיום שיעורו הקבוע בישיבת סלבודקה, פנה הרה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א אל תלמידי הישיבה ואמר, דעו לכם שאתם לומדי התורה בלי שום עיסוקים אחרים, הנכם מזכי הרבים היותר גדולים בכלל ישראל, עליכם העולם עומד, אתם הנותנים את הבטחון לכלל ישראל, והנכם בדרגה הכי גבוהה בעם ישראל. דבר זה המשיך ואמר, אמר משה רבינו לבני קרח, רב לכם בני לוי אתם בני לוי, יש לכם יותר מאשר לכל אחד מישראל, ועוד אמר להם משה, "המעט מכם כי הבדיל ה' אלקי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו וגו'" כלומר, מדוע אינכם מעריכים כראוי את גורל מעלתכם הכבירה? מדוע זה מעט מכם, הוסיף רבי יחזקאל ושאל את תלמידיו, מדוע אתם ממעיטים בעיני עצמכם את גודל מעלתכם, ובקשתם גם כהונה, דהיינו מחפשים אתם עוד משרות וכיבודים, וכמו כן תפקידים ועסקנות ציבורית, הרי עבודת ה' שניתנה בידכם, גדולה היא מכל התפקידים והעסקנויות שבעולם, אפילו יותר מכהונה, שהרי כתר תורה עולה על כל הכתרים, את דבריו הנרגשים סיים רבי יחזקאל

זמני השבת

פרשת קורח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:13 ת"א: 7:29

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:04

העסק הראשון שיעשה – יצליח

אל חדרו של הרה"ק ה"אובה ישראל" מאפטא זיע"א נכנס יהודי שבור ורצוץ, "רבי" התחנן היהודי, "עזור לי", בת בוגרת יש לי בביתי ואין לי במה להשיאה. מהו הסכום הדרוש לך כדי להשיאה? שאל הרבי את היהודי השבור, ענה הלח: אלף רובל, וכמה כסף יש לך? שאל הצדיק, רובל אחד בלבד מצוי בכיסי, השיב היהודי בבושת פנים. שקע הצדיק בהרהורים ואחרי מספר רגעים אמר: לך לשלום והעסק הראשון אשר יזדמן לך בדרך, אותו עליך לעשות, והשי"ת יהיה בעוזך.

איזה עסק אוכל לעשות ברובל אחד בלבד? תהה האיש בלבבו. אך היה מושרש באמונת צדיקים, ועל כן לא הררה אחר דברי הצדיק. חיש מהר יצא לדרך, לשוב אל ביתו, נסע שעות אחדות והחליט לנוח ולסעוד בפונדק שעל אם הדרך. נכנס לפונדק וישב לשולחן לטעום דבר מה. אגב כך שוטטו עיניו ברחבי חדר האוכל וסקרו את עוברי האורח שנקלעו כמוהו אל הפונדק. חבורת סוחרים, שהסבה אל אחד השולחנות, משכה את תשומת לבו, עד מהרה הבחין שהללו הינם סוחר ילומים, המנהלים עתה ביניהם מקח וממכר, את עיניו משכו ילומים ואבני חן שנחו על שולחנם של הסוחרים. מתוך סקרנות קם האיש, קרב אל החבורה כדי להתבונן ביהלומים ואבני החן מקרוב.

הסוחרים שהיו עסוקים בממכרם, הבחינו בור הניצב מן הצד ומביט בהשתהות ביהלומיהם, פנה אחד מהם אליו ושאל: "מה לך לוטש עיניים? כלום חפץ אתה לקנות יהלום? המילה "לא" כבר עמדה על קצה לשונו של היהודי העני, אולם בעוד מועד צצו ועלו בזיכרונו דברי הצדיק מאפטא, כי עליו לעשות את העסק הראשון שיזדמן לו, ועל כן מיהר להשיב: "כן". וכמה כסף יש לך? שאלו הסוחר. רובל אחד, ענה היהודי, תשובתו גררה פרצי צחוק אדירים מפי כל המסובים. "המתן רגע קט" אמר הסוחר כששכבו גלי הצחוק, "יש לי הצעה בשבילך גם תמורת רובל אחד". ומה? שאל העני. את חלקי לעולם הבא, ענה הסוחר תשובה ניצחת. "מסכים" ענה העני, אך הבה נערוך שטר מכירה כדת וכדין, ואז יהיה העסק שריר וקיים!

הסוחרים אשר ישבו אצל השולחן, התמוגגו מנחת, עסקה כזאת לא ראו מימיהם, אחד מהם נחפו להביא גיליון ניר, השני הביא עט, ונרשמו כל פרטי המכירה, בשולי הגיליון חתמו הקונה והמוכר, וכמובן שלא נפקדו חתימותיהם של העדים. העני מסר לסוחר את הרובל שלו, ותמורת זאת קבל את כתב המכירה, והעסקה יצאה לפועל.

לקול צחוקם הרועם של הסוחרים שב האיש אל שולחנו. בזה הרגע נכנסה לפונדק אשתו של סוחר היהלומים וראתה את בעלה וחבריו מתמוגגים מצחוק, "מה פשר הצחוק והשמחה?" התעניינה. את רואה את הבטלן ההוא היושב על יד השולחן שבפינה? אמר לה בעלה, ופניו זורחות, זה עתה הוא הוציא את הרובל האחרון שלו על כלום שבכלום. שאלה אותו: מה מכרת לו? השיב לה בעלה בצחוק גדול: "את חלקי לעולם הבא מכרתי לו", אך בהבחינו בהבעת פניה של אשתו, קפא צחוקו.

החלק הזעום, שאולי יכולת לזכות בו בעולם הבא, התפרצה האשה, גם אותו מכרת בעבור בצע כסף, ועתה, הנך גוי לכל דבר, אינני חפצה להיות אשתו של גוי, רצוני להתגרש ממך! בעלה בהה בה בעיניים נדהמות ואמר כשהוא מגמגם "אבל זו היתה רק מהתלה". "לא" ספקה האשה את כפותיה, מכירה עם שטר מכר וחתימת עדים איננה מהתלה, זוהי מכירה של ממש. ועתה, איבדת את חלקך לעולם הבא, ועל כן רצוני להתגרש ממך. אובד עצות ומיואש ניצב הסוחר על מקומו, ולפתע עלה רעיון במוחו, הוא שלח את אחד ממשרתי הפונדק להביא לפניו את היהודי שקנה ממנו את חלקו בעולם הבא.

עוד רגע – והיהודי ניצב לפני הסוחר. "ר' יהודי" פנה אליו הסוחר בקול ידידותי, בוודאי מבין אתה, כי כל אותה מכירה לא היתה אלא מעשה לצון, הבא ונחסל את הענין, הנה, אני נותן לך את הרובל שלך, ואתה השב לי את שטר המכירה. השיב היהודי "לא היה זה מעשה לצון אני התכוונתי לקניה במלוא הרצינות ולגביי – העסק שריר וקיים". אמר לו הסוחר בקול רך כחמאה: אתן לך כמה רובלים ובלבד שתשיב לי את השטר. אך היהודי דחה זאת בפסקנות: אשיב לך את שטר המכירה רק אם תעניק לי אלף רובלים !.

משל ונמשל

לברוח ממחלוקת כמו מאש

ואומר הרה"ק רבי מאיר ה"אמרי נועם" מדזיקוב זיע"א, (יומא דהילולא ח' תמוז) אל לו לאדם להתערב בשום מחלוקת שפורצת חס ושלום בציבור מכיון שהוא רק ינוק מזה.

למה הדבר דומה, לאריה מלך החיות שהיה רעב ביער ולא מצא טרף לנפשו שלושה ימים, ומחמת הרעב החל נודף ריח רע מפיו, חשש האריה שמא יגווע וימות ברעב, החל שואג לעבר חיות היער, לשמע השאגות של מלך החיות, רץ לעברו סוס אחד, אמר לו האריה הטה חוטמך לפי ואמור לי מה אתה מריח? הרכין הסוס את ראשו והטה את חוטמו לפי האריה ואמר לו, ריח רע נודף מפך, מיד כעס עליו האריה ואמר לו, אתה מורד במלכות והתחייבת מיתה, ומיד ביצע האריה את פסק הדין וטרף את הסוס ואכלו. חלפו שלשה ימים נוספים ושוב חש האריה ברעב גדול, ושוב הרגיש כי הוא עלול למות מרעב, שוב שאג לעבר חיות היער, רץ לעברו זאב ועמד לפניו בפחד והכנעה, שאל אותו האריה מה הוא מריח? נוכר הזאב מה קרה לסוס ואמר, איני מריח כלום, אמר לו האריה שקרן שיקרת לי והתחייבת בכך מיתה, טרף את הזאב ואכלו. עברו עוד שלושה ימים ושוב חש האריה ברעב גדול, שוב שאג שאגה גדולה, אז התקרב לעברו השועל, שאל אותו האריה מה אתה מריח? השיב לו השועל הפיקח, אדוני המלך, אני כבר כמה ימים מאד מקורר ומצונן, האף שלי סתום ואיני מצליח להריח מאומה, בכך הוא ניצל ממנו בחכמה.

כך גם הנמשל: כשפורצת מחלוקת, צריכים אנו להיות כאותו שועל ולא להריח את אש המחלוקת כלל, לא להביע דעה לצד זה או לצד אחר, ועל ידי כך לא נינוק ממנה כלל.

(פניני התורה)

הודעו הסוחר ואמר: כלום נטרפה עליך דעתך, שהנך מעז לדרוש סכום אדיר שכזה תמורת גיליון ניר עלוב! "הברירה בידך להשאיר את הניר העלוב בידך" חתך קולו של היהודי. יהא כך! זעק הסוחר, אך מיד שמע את קולה הצועק של אשתו: אם כן נלך לרב ויתן לי גט פיטורים ממך! הסביר הסוחר לאשתו בקול מעורר חמלה: הן לא אוכל לשלם לו סכום רב שכזה בעבור הניר העלוב! "אך אני אינני מוכנה לחיות עם גוי גמור" זעקה האישה, "עליך לפדות את חלקך לעולם הבא, ואף אם תידרש לשלם תמורתו חמשת אלפים רובלים!"

ניסה הסוחר להפציר ביהודי להוריד מהמחיר: הוא נאות לשלם מאתיים רובל ואפילו שלש מאות רובל, אך העני עמד על שלו: "אלף רובל, ואף לא פרוטה אחת פחות!" חכך הסוחר בדעתו, גרד את פדחתו ולבסוף שלף את ארנקו והעניק ליהודי אלף רובלים, רק אז מסר לו היהודי את שטר המכירה, והסוחר קרעו לגזרים בחמת זעם. תוך כדי דברים סח היהודי באזני אשת הסוחר על אודות הצדיק מאפטא שממנו הוא שב זה עתה, ועל הבטחתו של הצדיק, כי העסק הראשון שיעשה – יצליח. וזה היה העסק הראשון שנודמן לי. "רצוני לנסוע אל הצדיק מאפטא" הביעה אשת הסוחר את משאלתה, לאחר ששמעה את אשר סיפר היהודי, ואכן בו ביום נסעה אל הצדיק.

כשנכנסה אשת הסוחר אל חדרו של הצדיק, אמרו לו: "שמחה אני מאד, שעל ידי נתגלגלה הזכות להושיע את היהודי הנצרך, אך רצוני לשאול את הרבי: "האמנם חלקו של בעלי בעולם הבא שווה אלף רובלים?" השיב הרה"ק מאפטא: "כאשר מכר בעלך את חלקו ברובל אחד – לא היה חלק זה שווה אפילו רובל אחד, אך לאחר מכן, כשקנה את חלקו תמורת אלף רובל – וסייע בכך ליהודי להשיא את בתו – שוב לא יסולא בפז חלקו בעולם הבא."

צ'ין אדם לחברו

אהבת ישראל אמיתית

מסופר על הרה"ק רבי יהושע העשיל פרנקל תאומים מקאמרנא זיע"א (יומא דהילולא ד' תמוז) שכל ימיו היה גומל טוב לנדכאי לב, ואהבת ישראל באמת היה תקוע בלבבו. פעם אחת בעמדו בבית הכנסת שמע בני אדם משוחחים על אנשים הנדרשים לצבא. וסיפרו לתומם איך שבני האמידים והחשובים פדו את עצמם, ורק נער אחד פשוט ועני עומד להישלח לצבא. נתרגש מאד ושאל, אין אפשר לתת לאיש ישראל להיטמע בין הנכרים? ענו לו, ראשית הרי הוא בור. שנית אין כסף לפדותו כי כולם כבר תרמו מעל יכולתם לפדות את הבחורים היושבים באהלה של תורה. ניגש הצדיק אל ארון הקודש והוריד כתר כסף מספר התורה ואמר: תורתנו הקדושה, את פארן של ישראל ואינך צריכה לפאר של כסף, אקח את הכתר ואמשכן אותו בכדי לפדות בחור יהודי מן הגוים, וכשהש"ת שירחיב נחור לך הכתר. וכן עשה, את הכתר משכן ואת הצעיר פדה. אח"כ כשנוכח לראות אותו שהוא באמת בור וע"ה גמור, דיבר אל לבו בדברים היוצאים מן הלב: הביטה נא ראה, למענן הסרתי כתר התורה ואיך אשא פנים אם תגדל ללא תורה וללא דרך ארץ? הדברים נכנסו ללבו ופעלו פעולתם, ורבי יהושע העשיל התמסר לחינוכו ויהי לאיש כשר ויקר מאד.

רגישות מדהימה לזולת

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א (יומא דהילולא ג' תמוז), שבמשך שנים רבות נהג

להתפלל מנחה וערבית בבית המדרש הקטן, ובעת חזרת הש"ץ, היה יושב ופניו לעבר הקהל, והיה מניח ידו על מצחו בדרך שמסתירה קצת את עינו, כך היה נוהג שנים רבות. באחד הזמנים, הבחינו הנוכחים כי יש ימים שהרבי אינו מכסה את עינו, הם ניסו להבין את פשר הדבר, עד שקלטו את הסיבה, מתברר, שבאותם ימים, החל לבוא לתפילות מידי פעם, אורח שמחלה או תאונה עיוותה את פניו עיוות מזעזע, וקשה היה להביט בו בשל מראהו הנורא. כשהיה יהודי זה מגיע לתפילה, היה הרבי נמנע מלהניח את ידו על מצחו, שמא התנועה הזאת תתפרש בעיני היהודי כאי רצון להביט בו.

ענוותנותו של ה"לב שמחה"

הרה"ק ה"לב שמחה" מגור זיע"א (יומא דהילולא ז' תמוז), היה פעם במלון גלי צאנו, והרה"ק ה"שפע חיים" זיע"א רצה לבקרו. ושלח את הבחור לראות אם הרבי בחדרו, כשהקשיב הבחור על דלת חדרו, שמע איך שלומד גמרא, ואמר לרבי שהרבי בחדר. דפק ה"שפע חיים" על הדלת, והלב שמחה פתח את הדלת והושיבו בשלחן. ועל השלחן היה פרוס עתון המודיע, הלב שמחה בחכמתו ובצניעותו המופלגת, הספיק להחביא את הגמרא לפני שהאורחים הספיקו להיכנס. כשיצאו אמר השפע חיים לבחור המשמשו, למדתי היום מהי ענווה אמיתית וצניעות, של תלמיד חכם מופלג, אשר מנסה להסתיר את התמדתו. ומה עושים הבחורים? לוקחים ספר מעשיות ומניחים על הגמרא.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ב' תמוז

יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב (ב"א ש"ט) הרה"ק רבי נחמן מהורדאנקא ב"ר יצחק (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה) הרה"ק רבי אברהם מטריסק (מגן אברהם) ב"ר מרדכי מטשערנבול - תרמ"ט) יום ראשון ג' תמוז הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר לוי יצחק מליובאוויטש (תשנ"ד)

יום שני ד' תמוז

רבנו יעקב ב"ר מאיר (ר"ת - ד"א תתקל"א) הרה"ק פינחס ב"ר צבי הירש (ההפלאה - תקס"ה)

יום שלישי ה' תמוז

הרה"ק רבי אלטר עזריאל מאיר מלובלין ב"ר אברהם (תש"א)

יום רביעי ו' תמוז

הרה"ק רבי משה האגר מקאסוב ב"ר יעקב שמשון (תרפ"ה)

יום חמישי ז' תמוז

הרה"ק רבי ברוך פרענקל תאומים ב"ר יהושע יחזקאל פייבל (ברוך טעם - תקפ"ח) הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי מגור (לב שמחה - תשנ"ב)

יום שישי ח' תמוז

הרה"ק רבי מאיר מדויקוב ב"ר אליעזר (אמרי נועם - תרל"ז) הרה"ק רבי מרדכי מקומיר ב"ר אברהם המגיד מטריסק (תרע"ז)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "בם אני אורח" רפרסם יוסף הדרש" על המצוות.

הדחת כלים בשבת (ב')

א) אסור להדיח כמות גדולה מאד של כלים, על סמך שצריך לאחד מהם, דהוי טירחא יתירה. (שו"ת משנה הלכות חלק א' סימן פ')

ב) אם בליל שבת קודש היו לו אורחים, וממילא היה צריך להשתמש בהרבה כלים, וביום שבת קודש לא יבואו האורחים אצלו, ואין לו כלים לסעודת היום כפי הצורך, כיון שיותר להדיח מקצתן, מותר להדיח כולן. (שו"ת חיי הלוי חלק ה' סימן ל"ז)

ג) להדיח כלים שאין צריך להם כלל, על ידי עכ"ם, מותר, רק באופן שעושה העכ"ם אדעתיה דנפשיה. (שו"ת תשובות והנהגות חלק א' סימן רכ"ד)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ איש החסד

הר"ר הלל המבורגר ז"ל

ב"ר פינחס נחום ז"ל

נלבד ח' תמוז תנצב"ה